

STADSREVISIONEN
REVISORSGRUPP 3

ANK TILL NORRMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING
2010-04-21
Dnr 1.4.-223/2010

Till

Norrmalms stadsdelsnämnd

Revisorerna för Norrmalms stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2009. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för Norrmalms stadsdelsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2010-06-30.

Stockholm den 24 mars 2010

På revisorernas vägnar

Bo Dahlström
ordförande

Lars Munters
vice ordförande

Karin Meding
sekreterare

Kopia till
Stadsdelsdirektör Christina Rapp Lundahl

Till kommunfullmäktige
i Stockholms stad

REVISIONSBERÄTTELSE

FÖR

NORRMALMS STADSDELSNÄMND ÅR 2009

Vi har granskat Norrmalms stadsdelsnämnds verksamhet under år 2009.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och stadens revisionsreglemente.

Vi bifogar en redogörelse för resultatet av granskningen.

Vi tillstyrker att Norrmalms stadsdelsnämnd och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Stockholm den 24 mars 2010

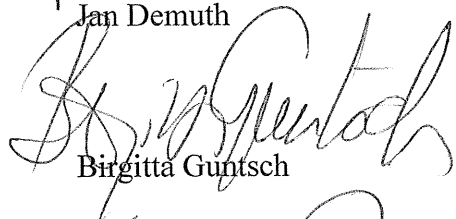
Bo Dahlström

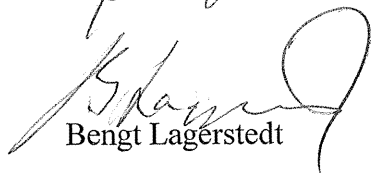
Lars Munters

Jan Demuth

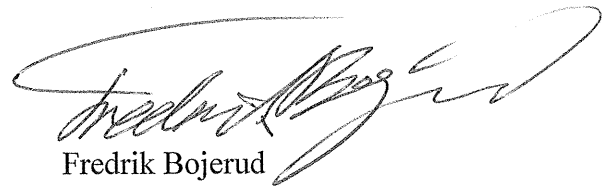
Birgitta Guntzsch

Bengt Lagerstedt

Hans Ravelius

Fredrik Bojerud

Annika Elmlund

Urban Karlsson

Amanj Mala-Ali

Siv Rodin

Norrmalms stadsdelsnämnd

Bilaga till revisionsberättelsen för år 2009

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande

Revisorerna bedömer att Norrmalms stadsdelsnämnds ekonomiska resultat för år 2009 är tillfredsställande. Under tidigare två år har nämnden haft problem med sin budgethållning. För år 2009 redovisar nämnden ett överskott på 5,0 mnkr före och 3,1 mnkr efter resultatöverföringen.

Nämnden har nått de av kommunfullmäktige beslutade målen för verksamheten med undantag för fullmäktiges verksamhetsmål om jobb i stället för bidrag. Revisorerna bedömer att nämnden även har uppfyllt sina egna mål och uppnått i verksamheten angiven verksamhet.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Revisorerna har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2009 och gjort bedömningen att nämndens egna mål för verksamhetsområdena ansluter till kommunfullmäktiges mål.

Revisorerna bedömer att nämnden har arbetat aktivt för att utveckla styrning och ledning under året, vilket har bidragit till en tillfredsställande budgethållning. Effektiviseringar har genomförts inom administration bl a i form av förändringar i förvaltningsorganisationen. Även lokalutnyttjandet inom förskolan har effektiviserats. Äldreomsorgen har genomgått omstruktureringar i samband med fortsatta upphandlingar av verksamheten.

Prognossäkerheten i nämndens ekonomiska rapportering har varit god under året vad gäller driftbudgetens nettokostnader. Däremot bör arbetsätt utvecklas för att bättre säkerställa utfallet av kostnader och intäkter.

Revisorerna bedömer att nämndens interna kontroll är tillräcklig. Dock finns utvecklingsområden. Arbetsätten måste utvecklas ytterligare för att säkerställa att det finns ett fungerande kontrollsystem på alla nivåer. Även några av granskningarna under året pekar på att det finns behov av att förbättra uppföljningen och kontrollen.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Revisorerna bedömer att Norrmalms stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2009 i huvudsak är rättvisande.

Rapportförteckning

Årsrapport 2009 för Norrmalms stadsdelsnämnd (nr 10 mars 2010)

STADSREVISIONEN
www.stockholm.se/revision

NORRMALMS
STADSDELSNÄMND

Dnr 1.4.-223/2010

Nr 10
Mars 2010
DNR 3507-36/2010

Årsrapport 2009

NORRMALMS STADSDELSNÄMND

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN
Revisionskontoret
www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr
Postadress: 105 35 Stockholm
Telefon: 08-508 29 000
Fax: 08-508 29 399

STADSREVISIONEN
REVISORSGRUPP 3

Norrmalms stadsdelsnämnd

Revisorerna för Norrmalms stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2009. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för Norrmalms stadsdelsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2010-06-30.

Stockholm den 24 mars 2010

På revisorernas vägnar

Bo Dahlström
ordförande

Lars Munters
vice ordförande

Karin Meding
sekreterare

Kopia till
Stadsdelsdirektör Christina Rapp Lundahl

Sammanfattning

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande

Revisionskontoret bedömer att Norrmalms stadsdelsnämnds ekonomiska resultat för år 2009 är tillfredsställande. Under tidigare två år har nämnden haft problem med sin budgethållning. För år 2009 redovisar nämnden ett överskott på 5,0 mnkr före och 3,1 mnkr efter resultatöverföringen.

Nämnden har nått de av kommunfullmäktige beslutade målen för verksamheten med undantag för fullmäktiges verksamhetsmål om jobb i stället för bidrag. Revisionskontoret bedömer att nämnden även har uppfyllt sina egna mål och uppnått i verksamheten angiven verksamhet.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2009 och gjort bedömningen att nämndens egna mål för verksamhetsområdena ansluter till kommunfullmäktiges mål.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har arbetat aktivt för att utveckla styrning och ledning under året, vilket har bidragit till en tillfredsställande budgethållning. Effektiviseringar har genomförts inom administration bl a i form av förändringar i förvaltningsorganisationen. Även lokalutnyttjandet inom förskolan har effektiviserats. Äldreomsorgen har genomgått omstruktureringar i samband med fortsatta upphandlingar av verksamheten.

Prognossäkerheten i nämndens ekonomiska rapportering har varit god under året vad gäller driftbudgetens nettokostnader. Däremot bör arbetssätt utvecklas för att bättre säkerställa utfallet av kostnader och intäkter.

Revisionskontoret bedömer att nämndens interna kontroll är tillräcklig. Dock finns utvecklingsområden. Arbetsätten måste utvecklas ytterligare för att säkerställa att det finns ett fungerande kontrollsystem på alla nivåer. Även några av revisionskontorets granskningar under året pekar på att det finns behov av att förbättra uppföljningen och kontrollen.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Revisionskontoret bedömer att Norrmalms stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2009 i huvudsak är rättvisande.

Rapportförteckning

Årsrapport 2009 för Norrmalms stadsdelsnämnd (nr 10 mars 2010)

INNEHÅLL

Sid

I	Årets granskning	I
2	Nämndens resultat.....	I
2.1	Ekonomiskt resultat.....	2
2.2	Verksamhetens resultat.....	3
3	Styrning, uppföljning och kontroll.....	7
3.1	Nämndens styrning och uppföljning under året.....	7
3.2	Intern kontroll	9
4	Nämndens bokslut och räkenskaper	16

Bilagor

<i>Bilaga 1</i>	Revisionskontorets bedömningskriterier
<i>Bilaga 2</i>	Revisionsrapporter under perioden april 2009 - mars 2010

I Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av Norrmalms stadsdelsnämnds verksamhet avseende år 2009.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden den 8 oktober 2009, då bl.a. nämndens arbetsformer och aktuellt budgetläge diskuteras.

En förteckning över stadsrevisionens samtliga revisionsrapporter under perioden april 2009 – mars 2010 redovisas i *bilaga 2*.

2 Nämndens resultat

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare bedöms om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Norrmalms stadsdelsnämnds ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2009.

Mnkr	Budget 2009	Bokslut 2009			Budget- avvikelse 2008
		Utfall	Avvikelse		
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1 028,8	1 043,0	-14,2	-1,4%	-26,7
Intäkter	161,2	180,3	19,1	11,8%	16,3
Verksamhetens nettokostnader	867,6	862,7	4,9	0,6%	-10,4
Avskrivningar	2,4	2,5	-0,1	-4,2%	0,0
Internräntor	2,5	2,3	0,2	8,0%	0,1
Driftbudgetens nettokostnader	872,5	867,5	5,0	0,6%	-10,3
Justerat netto, efter resultatöverföringar		869,4	3,1	0,4%	-0,7
Investeringsplan					
Utgifter	10,1	8,5	1,6	15,8%	0,5
Nettoutgifter	10,1	8,5	1,6	15,8%	0,5

Norrmalms stadsdelsnämnd redovisar för driftbudgeten ett nettoöverskott om 5,0 mnkr före resultatöverföringen, vilket motsvarar 0,6 % av nettobudgeten. Nämndens totala kostnader uppgår till 1 043 mnkr, vilket är drygt 14 mnkr mer än budgetanslaget. Årets intäkter uppgår till sammanlagt 180 mnkr vilket är 19 mnkr mer än vad som budgeterats.

Nettoöverskottet finns inom förskoleverksamheten, kultur och föreningsverksamhet, individ- och familjomsorg och administration. Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen visar underskott mot budget. Även ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder redovisar negativa budgetavvikelser. Underskottet inom verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning beror dels på köp av platser i externa boenden, vilka är jämförelsevis dyrare än de platser som drivs i stadens regi och dels på högre kostnader för ett ökat antal personer med komplexa diagnoser som bor i gruppboendena. Verksamheten redovisade underskott även föregående år.

Äldreomsorgens underskott återfinns främst hos utförarenheterna där bl a en vård- och omsorgsenhet haft svårigheter i samband med avveckling och evakue-

ring av ett servicehus. Beställarenheten redovisar underskott till följd av fler köp av vård- och omsorgsplatser än budgeterat.

Underskottet för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder förklaras med att den pågående lågkonjunkturen har minskat möjligen för personer med försörjningsstöd att få arbete. Andelen personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har ökat i större omfattning än samtliga vuxna bidragstagare. När arbetsmarknaden försämras har denna grupp större svårigheter än tidigare komma ut i egen försörjning trots insatser. Andelen hushåll beroende av försörjningsstöd är oförändrad och bidragstiden har blivit längre jämfört med 2008.

Efter resultatenheternas överföringar blir nämndens budgetavvikelse sammanlagt +3,1 mnkr. Resultatenheterna redovisar sammanlagt ett överskott om 7,2 mnkr. Till 2010 års resultatfond överförs totalt 12,2 mnkr. Inför 2009 avvecklades två resultatenheter inom äldreomsorgen och en inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Enligt gällande regler regleras deras resultatfonder i nämndens bokslut för 2009. Av nämndens kvarvarande resultatenheter redovisar sex av sju resultatenheter inom förskolan ett överskott medan äldreomsorgens båda resultatenheterna inom hemtjänsten redovisar underskott. Fritidsenheten redovisar ett överskott.

Nämndens investeringar i parkanläggningar och maskiner och inventarier uppgår till 10,1 mnkr. Budgetutfallet redovisar ett överskott på 1,6 mnkr vilket främst beror att nämnden inte använt anslaget för maskiner och inventarier.

2.2 Verksamhetens resultat

Mål

I budgeten 2009 har fullmäktige fastställt tre inriktningsmål som anger vad nämnderna ska uppfylla, oavsett vilken verksamhet nämnden bedriver. Dessa mål är

- Staden ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Till inriktningsmålen har kommunfullmäktige formulerat mål för verksamhetsområden vilka konkretiserar inriktningsmålen i förhållande till de olika verksamheter nämnderna bedriver.

Som underlag till mätning och bedömning av måluppfyllelsen har kommunfullmäktige tagit fram ett antal indikatorer och aktiviteter som är knutna till respektive verksamhetsmål. Vissa av fullmäktiges indikatorer är uttryckta som mål-

värden för staden som helhet. För dessa har nämnden fastställt egna målvärden som stöder kommunfullmäktiges mål. Nämnderna har även haft möjlighet att fastställa egna mål och indikatorer för sina verksamhetsområden.

Revisionskontoret har granskat tillförlitligheten i nämndens årsredovisning genom stickprov. Bland annat har kontroll skett av att det finns tillfredsställande underlag för nämndens bedömning av hur fullmäktiges indikatorer har uppfyllts. Vid kontrollen kan revisionskontoret konstatera att det i huvudsak finns tillräckliga underlag för de granskade indikatorerna.

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2009 i har uppnått kommunfullmäktiges verksamhetsmål med undantag för målet ”*jobb i stället för bidrag*”. Nämnden har genomfört planerade aktiviteter och i stort uppfyllt sina egna mål. Enligt årsredovisningen har nämnden nått ca 70 % av årsmålen för indikatorerna. Nedan kommenteras mål och indikatorer som inte helt har kunnat uppnås.

Staden ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för företag och besök

- *Jobb i stället för bidrag*

Verksamhetsmålet har inte uppnåtts helt. Bedömningen grundas på att nämnden inte har nått nämndmålen om att antalet hushåll beroende av försörjningsstöd ska minska och att bidragstiden för försörjningsstöd ska förkortas. Vidare uppnås inte heller årsmålet för kommunfullmäktiges indikator om att andelen personer med långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd ska minska. Samtidigt redovisar verksamheten för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder ett budgetunderskott.

- *En hållbar livsmiljö ska värnas och utveckla*

Verksamhetsmålet bedöms som uppfyllt då nämnden uppfyller sina nämndmål, har genomfört sina aktiviteter och uppnår årsmålen för kommunfullmäktiges indikatorer med undantag för två. De två indikatorer som inte uppfylls är andelen av stadens storkök/ storhushåll i stadens verksamhet som sorterar ut matavfall för biologiskt behandling och andelen förnyelsebart drivmedel i staden egna/leasade etanol- och fordonsgas.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- *Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamhet ska öka*

Kommunfullmäktige har fastställt ett stort antal indikatorer och aktiviteter för verksamhetsområdet. Nämnden har genomfört aktiviteterna och uppnår årsmålen för flertalet indikatorer. De indikatorer vars årsmål inte har uppnåtts är andelen genomförandeplaner inom socialpsykiatri och äldreomsorgen. För socialpsykiatri förklaras det av att några genomförande planer inte har upprättats för sysselsättningsinsatserna utan enbart för insatser för boende och boendestöd.

Inom äldreomsorgen inväntas den äldres godkännande innan genomförandeplanerna kan registreras.

Nämnden uppnår inte årsmålen för indikatorerna om andelen nya familjehem inom individ- och familjeomsorgen med grundutbildning och andelen grundutbildad omsorgspersonal inom äldreomsorgen. Nämnden har två nya familjehem där utbildningen ännu inte har hunnits med. För äldreomsorgen blev utfallet 69 % att jämföras med årsmålet på 87 %. Det är en minskning jämfört med 2008, vilket har ett samband med genomförda upphandlingar under året. Antal besök på öppna dagverksamheter för äldre är också en indikator vars årsmål inte har kunnat uppnås helt.

- *Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare*

Revisionskontoret bedömer att nämnden bedriver ett aktivt arbete för att sjukfrånvaron ska fortsätta att minska. Sjukfrånvaron har minskat från 8,7 till 7,7 % men den är inte tillräcklig för att nå årsmålet om 7 % för indikatorn. Det är främst långtidssjukfrånvaron som minskat. Nöjd-Medarbetar-index ligger kvar på samma nivå som förra året och därmed nås inte målet om att det skulle öka.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har inte något koloniområde varför nämnden inte berörs av kommunfullmäktige uppdrag till stadsdelsnämnderna med nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsgårdar inom kommunens gränser.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer

Revisionskontoret bedömer att nämndens verksamhet i huvudsak har bedrivits i enlighet med de lagar, föreskrifter och riktlinjer som reglerar verksamheten. Dock visar genomförda tillsyner från socialstyrelsen, arbetsmiljöverkets inspektion och äldreomsorgsinspektörernas granskning att det finns brister som behöver åtgärdas. Även nämndens egna verksamhetsuppföljningar visar på att vissa åtgärder behöver vidtas, t ex behövs rutiner upprättas för egenkontroll av kost och såväl den sociala som den medicinska dokumentationen behöver förbättras.

Stadsdelsnämnden ska ange i årsredovisningen om nämnderna verkställt de domar som efter överklagande till kammarrätt/länsrätten gått emot nämndens beslut om bistånd. Nämnden redovisar att samtliga 14 domar har verkställts under året varav 9 avsåg ekonomiskt bistånd, 4 äldreomsorg och 1 stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Bestämmelser om rapporteringsskyldighet av ej verkställda beslut anges i socialtjänstlagen (SoL) samt i lagen om stöd och service till vissa funktionshind-

rade (LSS). Gynnande beslut om insatser som inte har verkställts inom tre månader ska rapporteras kvartalsvis till länsstyrelsen och de kommunala revisorerna. Ansvar för tillsyn av socialtjänsten kommer att från och med 2010 föras över från länsstyrelsen till Socialstyrelsen, där den ska samordnas med tillsyn av hälso- och sjukvården. Till följd av denna förändring har nämnderna informerats om att avvakta med för rapportering avseende sista kvartalet 2009.

Nämnden redovisar i årsredovisningen att det finns ett beslut som ej har kunnat verkställas under året avseende kontaktperson och beror på att brukaren inte tog emot insatsen. Uppgiften stämmer överens med rapporteringen till revisorerna.

Nämnden har gjort två Lex Maria anmälningar till Socialstyrelsen som har beslutat att inte vidtagit några ytterligare åtgärder. Vidare har nämnden lämnat fem Lex Sarah-anmälningar enligt socialtjänstlagen om missförhållande i verksamheten till Länsstyrelsen. Missförhållandet avsåg uteblivet besök och brister i vård och omsorg.

Socialstyrelsen har godkänt nämndens åtgärder utifrån genomförd tillsyn av Norrmalms stadsdelsnämnds egenkontroll av hälso- och sjukvård. Vid tillsynen konstaterades att Norrmalms stadsdelsnämnd inte uppfyllde kraven på ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården och nämnden uppmanades därför att lämna en redogörelse för mål inom hälso- och sjukvården samt en redovisning av rutiner för egenkontroll, uppföljning och erfarenhetsåterföring.

Socialstyrelsen har genomfört en uppföljning våren 2009 av tillsyn av tandvården för personer/patienter som vistas på särskilda boende för äldre i Norrmalm. Socialstyrelsen bedömde att alla verksamheter har ökat sin kvalitet inom området mun- och tandvård sedan tillsynsbesöket 2008.

Stadens äldreinspektörer har under 2009 genomfört granskning av äldreomsorgen på Norrmalm, både den som bedrivs i egen regi och den som drivs på entreprenad.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten överlag är välorganiserad, av god kvalitet och att de äldre i huvudsak är nöjda, vilket stämmer väl överens med vad som framkommit i stadens genomförda brukarundersökningar hösten 2008. Dock finns vissa förbättringsområden. Ett område som generellt sett behöver utvecklas är den sociala dokumentationen inom utförarenheterna. Det finns också behov av att aktualisera och förtydliga den information som finns på hemsidan om den äldreomsorg stadsdelsnämnden kan erbjuda. Mot bakgrund av den genomförda granskningen har samtliga enheter upprättat en åtgärdsplan. Förvaltningen kommer att följa upp åtgärdsplanerna i dialog och samarbete med de olika enheterna under år 2010.

Arbetsmiljöverket har under hösten 2009 genomfört inspektion på sju förskolor inom Norrmalm och begärt en återkoppling under år 2010 av de påpekanden som framförts för respektive förskola. Påpekandena avser bl a otydlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, avsaknaden av skriftliga rutiner för introduktion av nyanställda och vikarier, otillräckliga kunskaper för att undvika belastningsbesvär, otillräckliga säkerhetsrutiner för hot och våld i verksamheten och kemiska arbetsmiljörisker.

3 Styrning, uppföljning och kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämnden har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en ändamålsenlig verksamhet, bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden samt ger en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Norrmalms stadsdelsnämnds styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig.

3.1 Nämndens styrning och uppföljning under året

Nämndens lednings- och styrning

Nämnden följer stadens webbaserade system för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet. Den har en given struktur för uppföljningen av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena med tillhörande indikatorer och aktiviteter.

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2009 och gjort bedömningen att nämndens egna mål för verksamhetsområdena ansluter till kommunfullmäktiges mål. Nämnden har inte fastställt några egna indikatorer men däremot några aktiviteter som är knutna till respektive verksamhetsmål. I planen beskrivs nämndens förvaltningsorganisation och de ekonomiska styr- och fördelningsprinciper. Nämndens verksamhetsplan är upprättad i enlighet med stadens anvisningar.

Utöver tertialrapporter och årsredovisningen följs utveckling av ekonomi och i viss mån verksamhet upp i nämndens månadsrapporter. I samband med dessa uppföljningar genomför ekonomichefen genomgångar med avdelningschefer och enhetschefer. Förvaltningens uppfattning är att detta är ett bra arbetssätt för att kunna säkerställa ekonomistyrningen och arbetet kommer att fortgå även under 2010.

Årsredovisningen är ett viktigt dokument som beskriver nämndens ledning, styrning och kontroll under året. Revisionskontoret bedömer att dokumentet

följer kommuncentrala anvisningar och att det i stort utgör ett tillräckligt underlag för bedömning av det ekonomiska resultatet och måluppfyllelsen. Analysen av i vad mån nämndens egna mål har uppnåtts och redovisningen av om planerade åtgärder är genomförda bör dock bli tydligare.

Enligt årsredovisningen har planerade effektiviseringar inom administration och lokalutnyttjande genomförts under året. Administrationen redovisar en minskning motsvarande drygt 3 % av kostnaderna. Inom förskolan har lokaleffektiveringsarbetet gett möjlighet att skapa drygt 100 nya förskoleplatser inom befintliga lokaler. Biståndsenheten för vuxna, som redovisar ett stort ekonomiskt underskott inom stöd och service till funktionshindrade, har följt en omfattande åtgärdsplan och bromsat upp kostnadsökningen. Enligt förvaltningen krävs en långsiktighet för att få önskad effekt och detta arbete kommer att fortgå under 2010. Äldreomsorgen har genomgått omstruktureringar i samband med fortsatta upphandlingar av verksamheten.

Inför verksamhetsåret 2009 genomfördes förändringar i förvaltningsorganisationen för att effektivisera verksamheten. Bland annat inrättades en ny avdelning för beställarfunktion för vuxna för individ- och familjeomsorg och funktionshindrade. Förvaltningens planeringsavdelning avvecklades och funktionerna fördelades mellan ekonomiavdelningen och personalavdelningen.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har arbetat aktivt för att utveckla styrning och ledning i organisationen under året.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnden har lämnat följande ekonomiska prognoser under året.

Mnkr	Tertial- rapport 1	Tertial- rapport 2 (T2)	Bokslut 2009	Avvikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1 023,9	1 028,2	1 043,1	-14,9	-1,4%
Intäkter	155,8	162,4	180,3	17,9	11,0%
Verksamhetens nettokostnader	868,1	865,8	862,8	3,0	0,3%
Avskrivningar	2,4	2,4	2,5	0,1	4,2%
Internräntor	2,5	2,3	2,3	0,0	0,0%
Driftbudgetens nettokostnader	873,0	870,5	867,6	2,9	0,3%
Justerat netto, efter resultatöverföringar	871,2	868,7	869,4	-0,7	-0,1%
Investeringsplan					
Utgifter	8,8	9,9	8,5	1,4	14,1%
Nettoutgifter	8,8	9,9	8,5	1,4	14,1%

Sammanställningen visar att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter under året har varit god för nettokostnaderna. Däremot visar redovisningen förhållandevis större differenser i prognosen för kostnader respektive intäkter. Differensen mellan prognoserna och det slutliga utfallet avser till största del bostadshyror och försäljning av verksamhet. Förvaltningen betonar att de varit försiktiga i sina prognoser då det funnits en osäkerhet om vilka effekter pågående organisationsförändringar och effektiviseringar inom verksamheterna skulle ge för året. Revisionskontoret bedömer att arbetsätten för att bättra säkerställa utfallet för kostnader och intäkter bör utvecklas.

Revisionskontoret kan konstatera att den striktare ekonomistyrning och effektiviseringsarbete gett effekt och nämnden håller i år budgeten jämfört med tidigare två år då nämnden visat nettounderskott mot budget.

3.2 Intern kontroll

Revisionskontoret har granskat nämndens interna kontroll och bedömer att den i stort är tillräcklig. Dock finns utvecklingsområden. Arbetsätten måste utvecklas ytterligare för att säkerställa att det finns ett fungerande kontrollsystem på alla

nivåer. Även revisionskontorets granskningar pekar på att det finns behov av att förbättra uppföljning och kontroll.

Nämndens system för den interna kontrollen och interkontrollplan

Revisionskontoret har granskat om den kontroll som nämnden utövar inom olika verksamhetsområden och enheter är tillräcklig.

Granskningen visar att det system för intern kontroll som nämnden har antagit är aktuellt och upprättat i enlighet med stadens anvisningar. Stadsdelsnämnden har i samband med arbetet med verksamhetsplanen för 2009 sett över och uppdaterat systemärendet. Information om systemet har lämnats i det forum som benämns chefsmöten och som skapats för en kontinuerlig dialog mellan förvaltningsledningen och cheferna på olika nivåer inom organisationen.

Nämnden har genomfört risk- och väsentlighetsanalyser för såväl nämndens processer som för kommunfullmäktiges indikatorer och dokumenterat resultatet i ILS-webben. Revisionskontoret konstaterar att arbetet med att ta fram risk- och väsentlighetsanalyserna ännu inte fullt ut har genomförts på alla nivåer i organisationen. På enhetsnivå behövs enligt revisionskontoret fortsatt stöd och information kring arbetet med att utveckla den interna kontrollen.

Granskningen visar att internkontrollplanen i allt väsentligt innehåller de delar som anges i stadens anvisningar. Stadsdelsnämnden får i samband med årsredovisningen en återrapportering från förvaltningen av arbetet med internkontrollplanen. Härutöver informeras nämnden i särskild ordning om något speciellt hänt som behöver följas upp därutöver. Vid uppföljning i samband med årsredovisningar framgår att internkontrollplan för 2009 har genomförts och återredovisats till nämnden.

Varje år och i samband med arbetet med verksamhetsplanen sker en översyn av de styrande dokument som på olika sätt reglerar nämndens verksamhet. Granskningen visar att det inte finns en samlad kunskap inom förvaltningen om vilka löpande kontroller som finns inbyggda i rutinerna, på vilket sätt dessa kontroller följs upp och i vilken omfattning de har dokumenterats.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Norrmalms stadsdelsnämnd under året har arbetat för att utveckla och den interna kontrollen. Resultatet från detta arbete har dock inte fått fullt genomslag på den kontroll som nämnden utövar under verksamhetsåret 2009. Det finns ännu inte ett arbetssätt som säkrar att innehållet i systemet för den interna kontrollen omsätts i praktiken och i konkreta kontrollaktiviteter inom organisationens samtliga verksamheter. Revisionskontoret bedömer därför att nämndens interna kontroll ännu *inte är helt tillräcklig*.

Barnomsorgsavgifter och uppsägning av plats på grund av obetalda avgifter inom förskolan i Stockholms stad

Revisionskontoret har genomfört en granskning av Norrmalms stadsdelsnämnds handläggning av barnomsorgsavgifter och uppsägning av förskoleplats då familjen har obetalda avgifter inom förskolan. Granskningen har syftat till att bedöma om handläggningen är ändamålsenlig och följer lagar och riktlinjer och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen visade att nämnden inte har genomfört några systematiska kontroller av familjernas inkomster för att säkerställa att avgifterna är korrekta men vid den årliga omprövningen av avgifter har viss kontroll genomförts.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att kontrollerna av inkomsterna i handläggningen av barnomsorgsavgifter inte är tillräckliga och bör förbättras. Kontrollen av obetalda avgifter bör ske varje månad i stället för kvartalsvis. Nämnden har inte handlagt några ärenden som har lett till uppsägning av plats. Revisionskontoret anser att det är positivt att det finns en intern kontroll men den bör utvecklas.

PA-kompetens hos chefer på enhetsnivå

Revisionskontoret granskade 2008 tolv nämnders interna kontroll i lönehandlingen efter stadens införande av en central löneadministration. Granskningen visade bl a att den löpande kontroll som förvaltningarnas centrala personalfunktion tidigare hade av enheternas löne- och anställningsinformation saknas, eftersom allt material nu sänds direkt från enheterna till serviceförvaltningen för registrering, eller hanteras i självservicesystemet.

Detta tillsammans med att det mesta inom personalområdet oftast är delegerat till enhetschef, ställer höga krav på att den interna styrningen och kontrollen fungerar och att enhetscheferna är väl insatta i arbetsrättsliga lagar, anställnings och löneavtal, stadens policys mm. Det är även viktigt att ledningen ger enhetscheferna ett tydligt stöd i arbetet och att det finns en god samverkan mellan enhetscheferna och nämndens personalfunktion, serviceförvaltningen och stadens personalpolitiska avdelning. Under 2009 har revisionskontoret granskat hur stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Skarpnäck säkerställer att enhetscheferna har nödvändig PA-kompetens. Enhetschefer för större enheter och respektive nämnds personalchef har intervjuats och 15 personalakter per utvald enhet har granskats.

I Norrmalm har en förskoleenhet med verksamhet på sju adresser och 65 anställda granskats. Revisionskontoret bedömer att förvaltningens personalavdelning erbjuder ett tillfredsställande stöd till enhetschefen men granskningen av personalakterna visade dock på brister. I några av akterna saknades bl a ansökan, utdrag ur belastningsregistret och/eller examensbevis. Personalavdelningens kontroll av innehållet i akterna måste förbättras och enhetscheferna

måste få anvisningar om vad som ska skickas in till personalavdelningen för förvaring. Personalavdelningen bör löpande via PAsystemen följa upp nyanställningar och kontrollera att erforderligt material kommer in för aktförvaring.

Nämnderna har ansvar för att all löne- och anställningsinformation är korrekt även om det är serviceförvaltningen som har registrerat och bör därför upprätta rutiner för att stärka den interna kontrollen. Nämnderna förser enligt avtal serviceförvaltningen med uppgift om vilka som inom nämnden är behöriga att besluta/attestera. Därför rekommenderas nämnderna att kräva att serviceförvaltningen - innan registrering - kvalitetssäkrar att anställningsinformation, tjänstgöringsrapporter, lönebeslut etc är beslutat/godkänt av behörig.

Granskning av behörighetsadministration

Revisionskontoret har granskat förvaltningens rutiner för tilldelning och avslut av de externa utförarnas behörigheter till paraplysystemets applikationer ParaSoL och Vodok. Syftet med granskningen är att bedöma om behörighetsadministrationen sker i enlighet med kommunfullmäktiges policy och riktlinjer för informationssäkerhet. Granskningen är avgränsad till att omfatta äldreomsorgen.

ParaSoL tillhandahåller IT-stödet för stadens verksamheter inom socialtjänsten, och används av äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Vodok är ett IT-stöd för dokumentation för hälso- och sjukvårdspersonal i Stockholms stad. Vodok används av legitimerad personal såsom sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast som arbetar med hälso- och sjukvårdsuppdrag.

Revisionskontorets granskning visar att nämnden har god intern kontroll i rutinen för tilldelning av behörigheter till ParaSoL och Vodok. Behörighetstilldelningen sker i enlighet med de krav som ställs i kommunfullmäktiges policy och riktlinjer för informationssäkerhet.

Revisionskontoret kan vidare notera att förvaltningen har rutiner för behörighetsuppföljning av användarna vid förvaltningens egna verksamheter. Däremot sker inga systematiska uppföljningar av de externa utförarnas behörigheter. För att stärka den interna kontrollen ytterligare rekommenderar revisionskontoret nämnden att även genomföra behörighetsuppföljningar för denna användargrupp.

Av de behörighetslistor som är hämtade från paraplysystemet kan revisionskontoret konstatera att det finns ett antal användare som inte har varit inloggade i ParaSoL eller Vodok under det senaste halvåret. Det finns även exempel på användare som aldrig har använt sin behörighet. Revisionskontoret rekommenderar

derar nämnden att genomföra en behörighetsuppföljning och avsluta de behörigheter som användarna inte längre är i behov av.

Granskning av beslut och delegation

Revisionskontoret har granskat om nämndens delegationsordning och nämndens rutiner för återrapportering av delegationsbeslut är ändamålsenliga samt om nämnden uppfyller den lagstadgade anmälningsplikten enligt kommunallagen 6 kap § 35.

Nämnden har en aktuell delegationsordning. Revisionskontoret bedömer att nämndens rutiner för återrapportering av delegationsbeslut är tillfredsställande men rutinen bör dokumenteras och utveckla tillfredsställande kontrollrutiner för att säkerställa att alla beslut anmäls enligt gällande delegationsordning.

De beslut som anmäls till nämnden är förtecknade i protokollet men saknar uppgift för identifiering. Förvaltningen har genomfört dessa kompletteringar efter avslutad granskning och nämnden uppfyller därmed formerna för den lagstadgade anmälningsplikten enligt kommunallagen 6 kap § 35.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att stadsdelsnämnden följer kommunallagen om hur beslut som fattas med stöd av delegation ska anmälas till nämnden. Den interna kontrollen bör utvecklas för att säkerställa att rutinerna för återrapportering av delegationsbeslut följs.

Granskning av posthantering, diarieföring och utlämnande av handling

Revisionskontoret har granskat Norrmalms stadsdelsnämnds posthantering, diarieföring och utlämnande av handlingar. Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden följer sekretesslagen, tryckfrihetsförordningens och stadens regler om registrering d.v.s. diarieföring av allmänna och sekretessbelagda handlingar.

Granskningen har bl.a. omfattat en genomgång av dokumenterade rutiner och stickprovsgranskning av elva diarieförda ärenden samt intervjuer med berörd personal.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att stadsdelsnämnden följer sekretesslagens, tryckfrihetsförordningens och stadens regler angående diarieföring av allmänna och sekretessbelagda handlingar.

Nämnden har dokumenterade rutiner för posthantering och diarieföring men saknar dokumenterade rutiner för utlämnande av handling. Rutinerna för posthantering, diarieföring och utlämnande av handling bedöms vara tillfredsställande. Bevaknings- och uppföljningsrutin av diarieförda ärenden bör utvecklas och vidare bör rutinerna för utlämnande av handling dokumenteras.

Innerstadssamarbetet, samverkan inom ekonomiskt bistånd

Revisionskontoret har granskat samarbetet inom verksamheten för ekonomiskt bistånd inom ramen av "innerstadssamarbetet" mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Sammanfattningsvis visar revisionskontorets granskning att samarbetets intentioner att skapa en mer flexibel och effektiv organisation har slagit väl ut, men att samarbetet behöver formaliseras så det blir tydligare vilket ansvar och vilken befogenhet respektive nämnd har.

Den gemensamma verksamheten för hantering av ekonomiskt bistånd startade i september 2007 och förlades till Östermalms stadsdelsförvaltning. De administrativa handläggningskostnaderna för verksamheten fördelas schablonmässigt på de tre nämnderna, medan kostnaden för det faktiskt utbetalade ekonomiska biståndet belastar respektive nämnds budget i och med att biståndsbeslut fattas i verksamhetssystemet Paraplyet av biståndshandläggarna vid Försörjningsstödsenheten på Östermalms stadsdelsförvaltning.

I samband med granskningen uppmärksammade revisionskontoret att det fanns brister i nämndernas delegationsordningar så till vida att det inte framgår där att delegationen ges till tjänstemän på Östermalms stadsdelsförvaltning samt att dessa tjänstemän har rätt att fatta beslut på respektive nämnds uppdrag. Kungsholmen och Östermalm bör se över sina delegationsordningar med förtydligande av detta.

Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder/stadsdelsdirektörer bör följa stadens regler för ekonomisk förvaltning och utse personer med befogenhet att på nämndens vägnar beordra utbetalning av ekonomiskt bistånd. Vidare bör besluten att utse namngivna avstämmare med rätt att på nämndernas vägnar utbetala pengar diarieföras vid respektive nämnd. Nämnderna har vidtagit åtgärder för att rätta till detta.

Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder behöver se över sina rutiner för intern kontroll inom verksamhetsområdet för att säkerställa att den interna kontrollen vid Enheten för försörjningsstöd på Östermalms stadsdelsförvaltning är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Kvalitetsarbete inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Revisionskontoret har granskat om Norrmalms stadsdelsnämnd bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom verksamhetsområdet i enlighet med Socialstyrelsens ledningssystem för kvalitet i socialtjänsten. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för kvalitet i socialtjänsten (SOSFS 2006:11) anger bland annat att ska det finnas en organisatorisk struktur, ett uttalat och tydligt ansvar, dokumenterade rutiner, identifierade processer samt

rutiner för uppföljningar. Granskningen har riktats mot nämndens arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i verksamheten.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier samt intervjuer med representanter från beställarfunktionen och en utförarenhet. Som underlag för att bedöma kvaliteten på nämndens myndighetsutövning och genomförande av insatser har en stickprovsgranskning av dokumentation av enskilda ärenden gjorts både hos beställaren och hos utföraren.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Norrmalms stadsdelsnämnds inte har ett systematiskt kvalitetsarbete inom verksamhetsområdet. Vissa arbetsprocesser behöver utvecklas ytterligare t ex uppföljningen av den verksamhet som bedrivs i egen regi. Rutiner och arbetssätt behöver dokumenteras ytterligare. Även arbetet med den interna kontrollen bör utvecklas för att säkra att verksamheten följer lagar, föreskrifter och stadens riktlinjer. Granskningen visar dock att ett utvecklingsarbete pågår för att säkra verksamhetens kvalitet och utveckling.

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd ska nämnden inrätta ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden har ännu inte fastställt något formellt ledningssystem för kvalitet för socialtjänsten enligt SoL och LSS. Dock används ett system som har arbetats fram av förvaltningen. En översyn planeras och tanken är att systemet ska föreläggas nämnden för beslut under våren 2010.

Nuvarande styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens utveckling och kvalitet sker främst via stadens integrerade ledningssystem ILS. I övrigt är det främst i samband med tillsyner och särskilda verksamhetsuppföljningar av enskilt bedrivna verksamheter som nämnden får information om verksamhetens kvalitet. Nämnden får ingen redovisning av särskilda verksamhetsuppföljningar av utförare i egen regi men enligt förvaltningen kommer det att göras i samband med rapportering i ILS under våren 2010.

Dialogen är en viktig förutsättning för verksamhetens utveckling. Revisionskontoret bedömer att det finns en fungerande dialog både mellan nämnd och förvaltningsledning och mellan förvaltningsledning och verksamhetens nivåer. Dialogen med brukarna sker främst via handikappråd och verksamhetens stödpersoner. Förvaltningen har inte genomfört några brukarundersökningar inom gruppbestäderna under året.

Dokumenterade rutiner utgör en viktig del i nämndens kvalitetssystem. Revisionskontoret bedömer att det finns dokumenterade arbetssätt och rutiner för verksamheten vad gäller utförarsidan men att visst arbete återstår för beställarsidan. Granskningen visar att arbete pågår inom den nyupprättade

vuxenavdelningen, där beställarfunktionen ingår, med att utforma och dokumentera arbetssätt och rutiner enligt en tidigare framtagen åtgärdsplan.

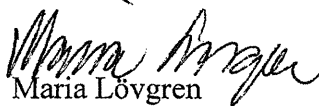
Även den interna kontrollen har direkt påverkan på verksamhetens kvalitet. Revisionskontoret bedömer att nämnden bör systematisera arbetet med den interna kontrollen för att säkra att verksamheten följer lagar, föreskrifter och stadens riktlinjer. Granskningen visar att utförarenheten inte har genomfört några dokumenterade kontroller av om enheten uppfyller kraven för god kvalitet och dokumentation. Enheten kontrollerar dock regelbundet sin dokumentation i systemet Parasol. Enligt förvaltningen utgör kontrollsystemets utformning en stor del i det arbete som pågår med att utveckla rutiner och arbetssätt.

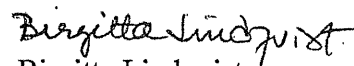
Dokumentation är en förutsättning för att kunna följa upp och utvärdera kvalitetsarbetet. Revisionskontorets stickprovsgranskning visar att dokumentationen av enskilda ärenden bör förbättras både hos beställarenheten respektive utförarenheten för att säkerställa den enskildes rättssäkerhet. Bl a var informationen om genomförda uppföljningar i ärendena knapphändiga och inte heller framgick om de boende getts information om möjlighet att upprätta en individuell plan.

4 Nämndens bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas om nämndens bokslut och delårsrapport är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Norrmalms stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper är rättvisande för år 2009.

Maria Lövgren
Enhetschef

Birgitta Lindqvist
Revisor

BILAGA I

Revisionskontorets bedömningskriterier

Bedömning

För avsnitten 2 Nämndens resultat och 3 Styrning uppföljning och kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas
<i>Oacceptabelt/Oacceptabel</i>	omgående

För avsnitt 4 Nämndens bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande

Nämndens resultat

Bedömningskriterier

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m m.

Styrning, uppföljning och kontroll

Bedömningskriterier

Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhets-syn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

- Nämnden har ett system för styrning som ger förutsättningar för god ekonomi, effektiv verksamhet och kvalitet.
- Nämnden har en ändamålsenlig organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämndens uppföljning ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
- Nämnden har ett system för intern kontroll för en effektiv och rättssäker verksamhet samt för att förebygga allvarliga fel och skador.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Bedömningskriterier

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

BILAGA 2

Revisionsrapporter under perioden april 2009 – mars 2010

Samtliga rapporter finns tillgängliga på www.stockholm.se/revision

- 2009:07** Styrning och uppföljning av miljöprogrammet
- 2009:08** Stadshuset – Upprustning av Wallenbergs gård
- 2009:09** Stadens externa kommunikation
- 2009:10** Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll av tillståndsgivningen
Uppföljning av tidigare granskning
- 2009:11** Det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar
- 2009:12** Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg
- 2009:13** Rektors roll och ansvar
- 2009:14** Är stadens integrerade ledningssystem, ILS, ett effektivt system för ledning, styrning och uppföljning?
- 2009:15** Stadens upphandlingsverksamhet
- 2010:01** Granskning av AB Stadsholmens försäljning av fastigheter till bostadsrättsföreningar
- 2010:02** Vakant
- 2010:03** Öppenvårdsinsatser för barn och unga – Styrning, uppföljning och kontroll
- 2010:04** Jobbtorg Stockholm

